

juni 2013

Ansvar og sikkerhed i forhold til undervisning og særlige aktiviteter

Nærværende notat er udarbejdet for at give et overblik over ansvarsforhold ved særlige aktiviteter på højskoler og med henblik på, at den enkelte skole kan udarbejde retningslinjer for de aktiviteter, hvor der kan formodes at være særlige risikomomenter.

TILSYN

Når der er tale om elever, der er fyldt 18 år, har skolen ikke længere et personligt tilsyn med eleverne på forældrenes vegne. Men skolerne har fortsat en tilsynsforpligtelse i forhold til, at de aktiviteter, der iværksættes, sker på forsvarlig vis, og at evt. udstyr er egnet og uden fejl og mangler.

LEDELSENS ANSVAR

Bestyrelsen:

Det er bestyrelsens ansvar at sikre, at der er et tilstrækkeligt økonomisk, uddannelsesmæssigt og administrativt grundlag for, at de enkelte aktiviteter kan foregå på betryggende vis. Ligeledes, at der er taget initiativ til udarbejdelse af klare retningslinjer for sikkerhedsforholdene ved udførelsen af de enkelte aktiviteter. Bestyrelsens ansvar skal bl.a. ses i forhold til, at det ifølge loven er bestyrelsen, der godkender årsplaner og indholdsplaner (- sidste kan dog videregives til forstanderen). Det kan derfor være ansvarspådragende, hvis bestyrelsen har godkendt aktiviteten, men ikke sikrer, at der er mulighed for at kunne anvende det rigtige udstyr (herunder sikkerhedsudstyr), og at medarbejderne kan erhverve tilstrækkelig uddannelsesmæssig baggrund.

Det er ligeledes bestyrelsens ansvar at sikre, at skolen har den rigtige forsikringsdækning.

Forstanderen:

Der er forstanderen, der som daglig leder og pædagogisk ansvarlig står i spidsen for udarbejdelsen af retningslinjer/instrukser for de enkelte aktiviteter, sørger for uddannelsesmæssig nødvendig opkvalificering af medarbejdere og har ansvaret for at anskaffe og sikre det rigtige udstyr. Det er også forstanderen, der skal tilse at lærere og instruktører handler ansvarsbevidst og i overensstemmelse med de udarbejdede retningslinjer. Det anbefales, at skolens generelle instrukser om sikkerhedsforhold ved særlige aktiviteter og undervisningssituationer udleveres til alle ansatte og ved alle nyansættelser.

Ud over forstanderens løbende tilsyn med særlige risikobetonede aktiviteter kan forstanderen også kræve, at der føres logbog over aktiviteten, hvor bl.a. alle usædvanlige situationer nedskrives. Ikke mindst forhold, der kunne udvikle sig til en risikobetonet situation.

Det er også forstanderen, der sikrer, at der er klare regler for, hvorvidt og i givet fald på hvilke vilkår, elever på eget initiativ kan anvende udstyr. Ligeledes at fastlægge procedurer, der sikrer at evt. udstyr med jævne mellemrum kontrolleres for fejl og mangler.

Det anbefales, at dokumentationen for, at den enkelte lærer har den tilstrækkelige uddannelsesmæssige baggrund for at forestå aktiviteten, indgår i den enkeltes personalemappe. Ved anvendelse af eksterne instruktører må det ligeledes dokumenteres, at disse har de nødvendige forudsætninger.

UNDERVISERES ANSVAR

Lærerne er som sådan ansvarlig for undervisningen og har dermed også tilsynet med aktiviteten med ansvar over for ledelsen, herunder at de for aktiviteten udarbejdede instrukser følges. Det er således også lærerens ansvar at leve op til de under forstanderens ansvar beskrevne forhold og krav. Herunder at føre det løbende tilsyn med udstyr, nøje overvåge elevernes anvendelse af udstyr, at sikkerhedsinstrukserne følges. Desuden at de ydre forhold (vejr og vind osv.) og ændring heraf ikke kan medføre risici. Det er vigtigt, at ingen elever tvinges til at udføre risikobetonede aktiviteter, og at den enkelte elev kan sige fra over for at skulle gennemføre aktiviteten.

FORSIKRINGER

Ud over pligtige forsikringer (Arbejdsskadeforsikring, Forsikring af motorkøretøjer, Brandforsikring mv.) bør alle skoler også have en erhvervsansvarsforsikring til dækning af skader, som skolen i forbindelse med dens aktiviteter kan blive erstatningsansvarlig for. (Er obligatorisk i Willis' forsikringsprogram).

Hvis der er tale om skader, som elever påfører andre eller deres ejendele, så er disse ikke dækket af ovenstående forsikringer. Mange skoler stiller derfor krav til eleverne om at være dækket via egen familieforsikring.

Der er også mulighed for at tegne en elevulykkesforsikring, der dækker skader på elever sket ved ulykker.

Endelig kan skolen tegne en Bestyrelses- og ledelsesansvarsforsikring, der kan dække ved personlige erstatningskrav, der rejses over for forstander og bestyrelsesmedlemmer. Undtaget er dog bøder og lignende.